۶۸۳۶ شنبه ۲۷ مرداد ۱۴۰۳■ ۱۲ صفر ۱۴۴۶

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

جام جم

ویژه فرهنگ، هنر و رسانه

بخشی از اثر غلامعلی طاهری که در بی‌ینال ونیز به نمایش درآمد

هنر؛ وجدان بیدار در برابر جنایات غزه

■ تاثیر هنر بر بیدارگری جامعه جهانی و شکل‌گیری هنر مقاومت را با غلامعلی طاهری بررسی کرده‌ایم

۱۱

جاذبه‌های مغناطیس اربعین

■ ویژه‌برنامه ماه صفر شبکه دو با حضور چهره‌ها و رویکرد آموزشی روایتی از پیمودن مسیر نجات بشر با توسل به اباعبدا...(ع) است

۶

پیروزی بر رقیب هالیوودی

■ برزیل با سرمایه‌گذاری بر صنعت انیمیشن‌سازی توانسته با غلبه بر رقبای هالیوودی، راه موفقیت در این حرفه را برای جامعه جهانی ترسیم کند

۱۰

انتخاب‌های مردم از قاب جادو

■ بررسی پیامک‌های مخاطبان رسانه ملی نشان می‌دهد برنامه‌های رادیو محرم و پاورقی توانسته‌اند نظرات بیشتری را به خود جلب کنند

۷

تعزیه بدون معیار

■ اجرای شبیه‌خوانی معیار و ارائه الگوی اصیل از این هنر نمایشی آیینی را در گفت‌وگو با جمعی از مدیران و کارشناسان بررسی کرده‌ایم

۸

نگاه

برپایی ۱۱ شب مجلس عزا با حضور ۶۰ مداح در کربلا

موکب محبان علی بن‌ابیطالب(ع) با حضور ۶۰ مداح و سخنران به مدت ۱۱ شب در کربلای معلی، مجلس عزاداری برگزار می‌کند

موکب محبان علی ابن ابیطالب(ع) به مدت ۱۱ شب سه مجلس عزاداری در کربلای معلی برگزار می‌کند. دو مراسم موکب محبان علی ابن‌ابیطالب(ع) در دو نوبت ظهر و شب بعد از نماز جماعت در کربلای معلی، خیابان باب‌القبله امام حسین، بین میدان تربیه و میدان پرچم، جنب وزارت صحه کربلا برگزار خواهد شد.

در این مراسم حجج‌اسلام سیدمهدی میرباقری، محمدرضا عابدینی، ناصر رفیعی، مسعود عالی، مهدی ماندگاری، حاج‌مهدی علی‌اکبری، سیدحسین مؤمنی، میرهاشم حسینی، مهدی حسن‌آبادی، سیدحسین آقامیری، علیرضا صادقی‌واعظ، علی سعیدیان و جواد نوری سخنرانی می‌کنند.سعید حدادیان، احمد واعظی، مهدی سماواتی، محمدرضا طاهری، سیدمجید بنی‌فاطمه، سیدمهدی میرداماد، میثم مطیعی، امیر کرمانشاهی، مهدی رسولی، سیدمحمود علوی، حسن شالبافان، حنیف طاهری، علی پورکاوه، مجتبی رمضانی، محمد فصولی، محمدحسین پویانفر، اسلام میرزایی، احد قدمی، حسین طاهری، امین قدیم، محمدرضا ناصری، سیدمحمدرضا نوشه‌ور، سیدوحید مصطفوی، سیدعلی مؤمنی، حسین خلجی، حسن رضاقلی، سیدامیر حسینی، علی مهدوی‌نژاد، امیر عباسی، ابراهیم رحیمی، مسعود پیرایش، علی پناهی و پیمان محمدنژاد در این مراسم مرثیه‌خوانی می‌کنند.

این مجلس عزاداری تا چهارم شهریور، ۲۰ ماه صفر، ظهرها و شب‌ها بعد از نماز جماعت برگزار می‌شود. پس از پایان مراسم هم عزاداران با غذای نذری پذیرایی خواهند شد.

مراسم سوم موکب محبان علی ابن ابیطالب(ع) در باب‌القبله حرم امام حسین(ع)، تل زینبیه از ساعت ۲۳ برگزار می‌شود. در این مراسم حجج‌اسلام علی سعیدیان، مهدی حسن‌آبادی و جواد نوری سخنرانی می‌کنند.

محمدرضا طاهری، سیدمجید بنی‌فاطمه، سیدمهدی میرداماد، اسلام میرزایی، احد قدمی، سیدمحمود علوی، سیدصادق عبادی، ابراهیم رحیمی، سیدعلی مؤمنی، حسن حسین‌خانی، علی پورکاوه، حسن شالبافان، حسین خلجی، مجتبی صمدی، حسین طاهری، سیدمحمدرضا نوشه‌ور، مجتبی رمضانی، علی رضایی، حمیدرضا زارعی، حسن رضاقلی، علی پناهی، محمدامین کهن، پیمان محمدنژاد، مسعود نصراللهی، حسین همرنگ، مهدی علی‌اکبری و فریدون کریم‌پور مرثیه‌خوانی می‌کنند.

گفتمان

کاریکارتور؛ ابزاری قدرتمند برای نقد سیاسی

در گفت‌وگو با سیدمسعود شجاعی طباطبایی برانگیختن تفکر انتقادی مخاطب، توجه به اهمیت کتابخوانی و ترویج آن را با هنر بررسی کردیم

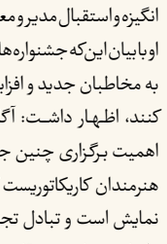

امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر

هرساله جشنواره و نمایشگاه‌های متعددی با محوریت آثار فرهنگی و هنری در جهان برگزار می‌شود؛ جشنواره‌هایی که در حمایت از دسترنج هنرمندان و ترویج و عرضه آثارشان در میان مخاطبان است. چه بهتر که این جشنواره یا نمایشگاه بین‌المللی باشد و هر اثر در نگاه داوران بین‌المللی محک بخورد؛ مثل دوسالانه بین‌المللی «کارتون کتاب»؛ محفلی بین‌المللی که به همت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برگزار می‌شود و فرصتی را برای به‌نمایش گذاشتن آثار کاریکاتوریست‌های ایرانی و خارجی فراهم کرده است. سیدمسعود شجاعی طباطبایی، کاریکاتوریست و دبیر دوسالانه بین‌المللی «کارتون کتاب» در خصوص برپایی این جشنواره و معرفی هنرمندان عرصه تجسمی در مجامع بین‌المللی، درباره اهمیت برگزاری جشنواره‌های هنری در قامت جشنواره‌های بین‌المللی به جام جم گفت: جشنواره‌هایی مانند «کارتون کتاب» می‌توانند در چند گام اساسی ترویج هنر کاریکاتور، تشویق به تبادل فرهنگی، حمایت از هنرمندان کاریکاتور، نقد اجتماعی و سیاسی و سرگرمی نقش مؤثری ایفا کنند و چه‌بسا که برگزاری یک جشنواره توسط یک دستگاه یا سازمان دولتی مانند «نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور» به انگیزه و استقبال مدیر و معاونان آن نیز بستگی دارد.

او با بیان این‌که جشنواره‌ها می‌توانند به معرفی کاریکاتور به مخاطبان جدید و افزایش آگاهی از این هنر کمک کنند، اظهار داشت: آگاهی‌بخشی فقط قسمتی از اهمیت برگزاری چنین جشنواره‌ای است. حمایت از هنرمندان کاریکاتوریست که آثارشان کمتر در معرض نمایش است و تبادل تجربیات‌شان میان هنرمندان داخلی و خارجی و رقابتی که شکل می‌گیرد، از جمله نکات مهم دوسالانه «کارتون کتاب» است.

دبیر این دوسالانه بین‌المللی، کاریکاتور را ابزاری قدرتمند برای نقد اجتماعی و سیاسی در دنیا دانست و گفت: جشنواره‌ها می‌توانند فضایی برای ارائه کاریکاتورهای انتقادی و برانگیختن بحث و گفت‌وگو در مورد مسائل مهم فراهم آورند.

او درباره برگزاری دوسالانه «کارتون کتاب» در قالب آثار کاریکاتوریست‌های جهان و تأثیر آن بر مخاطب گفت: به‌طور کلی تأثیر این جشنواره و مانند آن را می‌توان به دو دسته مخاطب خارجی و داخلی تقسیم کرد؛ چراکه چنین جشنواره‌هایی سوای حمایت از هنرمند به افزایش آگاهی مخاطب از هنر کاریکاتور کمک می‌کند و بانی برانگیختن تفکر انتقادی مخاطب خواهد بود. به این معنا که کاریکاتور می‌تواند ابزاری برای نقد و چالش باشد. این جشنواره می‌تواند فضایی برای ارائه کاریکاتورهای ایرانی و برانگیختن مباحثه در مورد موضوعات مهم درباره نقش کتاب در جامعه باشد.

این هنرمند ایرانی ادامه داد: مخاطب خارجی و به نمایش گذاشتن آثار ایرانی برای آنها نقطه عطف ماست، چراکه این جشنواره‌ها می‌توانند فرصتی برای معرفی فرهنگ و هنر ایرانی به مخاطبان خارجی باشند و پل ارتباطی بین فرهنگ‌ها ایجاد کنند. به‌طور کلی هنرمندان و مخاطبان خارجی از این‌که می‌بینند درباره کتاب در ایران مسابقه بین‌المللی به شکل مستمر برگزار می‌شود، متوجه اهمیت آن می‌شوند.

او در خصوص میزان استقبال بین‌المللی از این مسابقه گفت: در برخی دوره‌ها شاهد رشد قابل توجهی در تعداد شرکت‌کنندگان خارجی و ایرانی بوده‌ایم، در بعضی دوره‌ها هم با کاهش نسبی در این زمینه مواجه بوده‌ایم. متأسفانه این فرازونشیب‌ها ریشه در مباحث کلان سیاسی خصوصا در حوزه بین‌الملل کشورها دارد. رسانه‌های غرب دائما در حال ترسیم چهره منفی از ایران هستند و این کار ما را بسیار دشوار می‌کند، اما استمرار و تعامل پیوسته با هنرمندان نقش مؤثری در خنثی‌کردن این مشکلات دارد.

شجاعی طباطبایی با نگاهی به ادوار گذشته جشنواره «کارتون کتاب»، پیرامون آثار رسیده به جشنواره در دو بخش داخلی و خارجی بیان کرد: اگر آثار ایرانی را با آثار ارائه‌شده در سایر جشنواره‌های بین‌المللی کاریکاتور در آن زمان مقایسه کنیم، می‌بینیم که از نظر کیفیت و تکنیک در سطح بالایی قرار داشته‌اند و این در حالی است که در دوره‌های نخست دوسالانه بین‌المللی کاریکاتور، هنرمندان ایرانی جوایز و افتخارات متعددی را کسب کرده‌اند. همچنین بازخورد منتقدان و کارشناسان در مورد آثار ایرانی در دوره‌های اول جشنواره بسیار مثبت بود.

او یادآور شد: با این حال، لازم به ذکر است که کیفیت آثار هنری امری نسبی و سلیقه‌ای است و نمی‌توان به‌طور قاطع در مورد آن نظر داد. علاوه بر این‌که در طول زمان سطح کیفی آثار در تمام جشنواره‌های بین‌المللی، از جمله دوسالانه بین‌المللی کاریکاتور، به‌طور قابل توجهی کاهش یافته است؛ بنابراین مقایسه مستقیم آثار ارائه‌شده در دوره‌های اولیه جشنواره با آثار امروزی کار درستی نیست.

این گرافیست درباره برگزاری دوسالانه بین‌المللی «کارتون کتاب» توسط «نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور» اظهار داشت: در نگاه اول، ممکن است به نظر برسد که برگزاری یک جشنواره بین‌المللی کاریکاتور ارتباطی با وظایف نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، به‌عنوان متولی ترویج فرهنگ مطالعه و کتابخوانی در کشور ندارد اما با دقت بیشتر، می‌توان نقاط مشترکی بین این دو حوزه پیدا کرد که مهم‌ترین آن ترویج فرهنگ است؛ چراکه هم نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و هم دوسالانه بین‌المللی کارتون کتاب در زمینه ترویج فرهنگ فعالیت می‌کنند. استفاده از ابزارهای هنری، جذب مخاطب، نقش جشنواره در ترویج کتابخوانی، به تصویر کشیدن مفاهیم مرتبط با کتاب و کتابخوانی و ایجاد فضایی برای گفت‌وگو در مورد کتاب از جمله ضرورت‌های برگزاری این جشنواره توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور است.

او درباره مزیت‌های برپایی این دوسالانه نیز گفت: برگزاری دوسالانه بین‌المللی کارتون کتاب توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌تواند مزایای متعددی داشته باشد؛ از جمله جذب مخاطبان جدید، ایجاد تنوع در فعالیت‌های کتابخانه‌ها، ارتقای وجهه عمومی کتابخانه‌ها و تقویت دیپلماسی فرهنگی. البته باید توجه داشت که برگزاری جشنواره‌های بین‌المللی هنری نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، منابع کافی و مدیریت صحیح است.

شجاعی طباطبایی در پایان افق و چشم‌انداز این جشنواره را ترویج فرهنگ کتابخوانی دانست و یادآور شد: استفاده از کاریکاتور در تبلیغات و کمپین‌های ترویج کتابخوانی، می‌تواند به جذاب‌تر شدن این کمپین‌ها و افزایش مشارکت مردم در آنها کمک کند. همچنین با به تصویر کشیدن شخصیت‌های محبوب یا افراد مشهور در حال مطالعه، می‌توان فرهنگ کتابخوانی را به‌عنوان امری ارزشمند و مطلوب در جامعه ترویج داد. البته استفاده از کاریکاتور در حوزه کتاب و کتابخوانی می‌تواند معایبی نیز داشته باشد. به‌عنوان مثال، اگر کاریکاتورها به‌درستی طراحی و اجرا نشوند، ممکن است پیام مورد نظر را به‌درستی منتقل نکنند و حتی باعث برداشت‌های غلط و سوءتفاهم شوند. با این حال، با توجه به مزایای متعدد کاریکاتور، می‌توان از آن به‌عنوان ابزاری خلاقانه و کارآمد برای ترویج فرهنگ کتابخوانی و تشویق افراد به مطالعه استفاده کرد.

بخش

پرچمداری ۴۰ کشور در دوسالانه کارتون کتاب

نمایشگاه دوسالانه «کارتون کتاب» امسال با همکاری دو کشور ایران و روسیه و با حضور ۴۹ کشور جهان در حال برگزاری است. ایران، برزیل، چین، کوبا، روسیه، رومانی، صربستان و ترکیه به‌ترتیب جزو کشورهایی هستند که با بیشترین آثار در این دوره از نمایشگاه حضور یافته‌اند و پس از آنها کشورهای مصر، ازبکستان، آمریکا، انگلستان، اوکراین، سوریه، عربستان سعودی، پرتغال، لهستان، پاناما، هلند، مراکش، مونته‌نگرو، مکزیک، مقدونیه، لیتوانی، لبنان، قزاقستان، ایتالیا، ایرلند، استوانی، عراق، اندونزی، هند، مجارستان، آلمان، کلمبیا، بوسنی و هرزگوین، بحرین، اتریش، بلژیک، آلبانی، الجزایر، شیلی، ارمنستان، کرواسی، چک، آرژانتین، استرالیا و بلغارستان هر کدام با یک الی سه اثر در دوسالانه «کارتون کتاب» حاضر شده‌اند.